310. Biedronkowate (*Coleoptera*: *Coccinellidae*) nowe dla Wyżyny Lubelskiej, Roztocza i Niziny Sandomierskiej

Ladybirds (*Coleoptera*: *Coccinellidae*) new to the Lublin Upland, Roztocze and Sandomierz Lowland

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Coccinellidae*, new records, E Poland

Materiały do niniejszego doniesienia uzyskano w latach 1977–97, podczas badań faunistycznych prowadzonych we wschodniej Polsce. Podano stanowiska 3 gatunków biedronkowatych, nie notowanych dotychczas w poszczególnych krainach i rzadko odławianych na terenie kraju. Owady pozyskano za pomocą czerpaka entomologicznego. Okazy dowodowe zebrane zostały przez autorów (o ile nie zaznaczono inaczej) i znajdują się w ich kolekcji.

Scymnus (Scymnus) apetzoides CAPRA et FÜRSCH, 1967

– Wyżyna Lubelska: rez. „Stawska Góra" ad Chełm (FB67), 31 VII 1997, 1♂, w zespole *Brachypodio-Teucrietum*, facja z *Agropyron intermedium* (HOST) P. B.
– Nizina Sandomierska: rez. „Szklarnia" (FB00), 25 VIII 1994, 1♂, na obrzeżu zespołu turzycy sztywnej *Caricetum elatae*, graniczącego z lasem jodłowo-świerkowo-sosnowym.

Gatunek niedawno opisany, podawany z południowej części Europy oraz krajów Beneluxu, Niemiec, Francji, Austrii, Litwy oraz Fennoskandii. Na obszarze Polski znany z dwóch stanowisk na Nizinie Mazowieckiej – Warszawy i Michalina koło Warszawy. Według danych z piśmiennictwa jest gatunkiem termofilnym, występującym na roślinności zielnej porastającej ciepłe zbocza wapienne. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej i Niziny Sandomierskiej.

Scymnus (Scymnus) mimulus CAPRA et FÜRSCH, 1967

– Wyżyna Lubelska: Sobianowice (FB18), 14 V 1977, 1♂, w zespole *Thalictro-Salvietum pratensis* na zboczu doliny rzeki Bystrzycy;
– Wyżyna Lubelska: Bystrzyca (FB18), 7 IX 1978, 1♂, w zespole *Festuco-Thymetum serpylli*; 27 IX 1978, 1♂, na łące kośnej *Arrhenatheretum elatioris*;
– Wyżyna Lubelska: Łuszczów (FB28), 25 VIII 1977, 1♂; 15 IX 1977, 1♂, w zespole *Caricetum elatae* usytuowanym w dolinie rzeki Bystrzycy;
– Wyżyna Lubelska: rez. „Stawska Góra" ad Chełm (FB67), 2 VI 1995, 1♂, w zespole *Brachypodio-Teucrietum*, facja z *Prunus spinosa* L.;
– Wyżyna Lubelska: Dobużek (FB90), 6 VI 1985, 1♂, u podnóża zbocza na roślinności zielnej w zbiorowisku z klasy *Festuco-Brometea*;
– Roztocze: Machnów ad Tomaszów Lubelski (FA88), 9 V 1996, 1♂, na murawie kserotermicznej, leg. R. ROZWAŁKA;
– Roztocze: Krasnobrodzki Park Krajobrazowy, Wzgórze Wapielnia (FB69), 19 V 1996, 1♂, w runie młodnika modrzewiowo-jesionowego.

Gatunek odnotowany z Europy Środkowej oraz Fennoskandii i Danii. Wyodrębniony został stosunkowo niedawno z gatunku *Scymnus (S.) rufipes* (FABR.), stąd rozsiedlenie na terenie kraju nie jest dokładnie opracowane. W Polsce znany dotychczas z kilkunastu krain. Występuje w siedliskach kserotermicznych, głównie na roślinności zielnej, a w okresie wiosennym zasiedla również krzewy i drzewa liściaste. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej i Roztocza.

Nephus (Nephus) redtenbacheri MULSANT, 1846

– Wyżyna Lubelska: Tarnogóra (FB43), 12 V 1995, 1♀, w zespole murawowym *Festuco-Koelerietum*, u podnóża zbocza przylegającego do podmokłej łąki;

– Wyżyna Lubelska: Zdżanne (FB65), 30 VIII 1991, 1♀, na roślinności zielnej na obrzeżu świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*;
– Wyżyna Lubelska: rez. „Bagno Serebryskie" ad Chełm (FB76), 16 IX 1997, 1♂, w runie zespołu *Betulo-Salicetum repentis*, facja z *Salix rosmarinifolia* L.

Gatunek szeroko rozprzestrzeniony w Europie, w tym w Islandii, wykazany również z Grenlandii, Kaukazu, Azji Mniejszej oraz Algierii. Na terenie Polski stwierdzony z nielicznych stanowisk w większości krain. Występuje na nizinach oraz w górach, gdzie sięga do strefy subalpejskiej. Związany jest z siedliskami wilgotnymi: mokradłami śródleśnymi, torfowiskami, podmokłymi łąkami, brzegami wód oraz łęgami, zasiedlając tam warstwę roślin zielnych. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej.

Zofia STĄCZEK, Ewa PIETRYKOWSKA, Zakł. Zool. UMCS, Lublin

311. Nowe dane o występowaniu *Fagivorina arenaria* (HUFNAGEL, 1767) (*Lepidoptera*: *Geometridae*) w Polsce

New records of *Fagivorina arenaria* (HUFNAGEL, 1767) (*Lepidoptera*: *Geometridae*) in Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Geometridae*, *Fagivorina arenaria*, faunistic records, Poland.

Fagivorina arenaria (HUFNAGEL, 1767)
– Karkonosze: Jagniątków (UTM: WS42) – 14 VI 1999, 1 ex., odłowiony do samołówki; 20 VI 1999, 1 ex., złowiony w dzień, na łące; 3 VI 2000, 2 exx., złowione w dzień, na łące; leg. A. CHRZANOWSKI, K. DEMSKI.

Zasięg gatunku obejmuje środkową i południową Europę. Od około 20 lat obserwuje się spadek liczebności tego gatunku. Przyczyną jest stopniowy zanik pierwotnych miejsc bytowania czyli starych drzewostanów bukowych oraz zwiększające się zanieczyszczenie środowiska. Uważany za bardzo rzadki.

W Szwecji *Fagivorina arenaria* (HUFN.) wpisany został do czerwonej księgi i według klasyfikacji IUCN określono go jako gatunek narażony na wyginięcie. Za najważniejsze zagrożenia uznano zanieczyszczenie powietrza, zręby zupełne oraz trzebieże z usuwaniem ściętych drzew z powierzchni poddanych zabiegom.

Gatunek wykazany wcześniej z terenów Pomorza Zachodniego, Sudetów, Pienin i Bieszczad. Od kilkudziesięciu lat na terenie Polski nie odnotowany.

Nadal istnieją nieścisłości w rozpoznanych roślinach pokarmowych gąsienic. W literaturze podawane są dwie grupy żywicielskie:
a) drzewa liściaste: buk, dąb, brzoza i inne,
b) porosty drzewne (co sugeruje ubarwienie ochronne osobników dorosłych).

Motyl pojawia się w drugiej połowie maja i lata do końca lipca czasami do połowy sierpnia. Wymienione okazy złowiono na granicy łąki i lasu mieszanego górskiego (*Luzulo-Fagetum*), w terenie słabo przekształconym przez człowieka.

Okazy dowodowe znajdują się w zbiorze autora.

Artur CHRZANOWSKI, Kat. Ent. Leśnej AR, Poznań